

ที่ กต ๐๒๐๐.๑๑/๕๙๖๒

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๑๗ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ผลการประชุมรัฐมนตรีหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง-สหรัฐอเมริกา ครั้งที่ ๒

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๒๔๘๖๓ ลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง-สหรัฐอเมริกา ครั้งที่ ๒
 ๒. แผนปฏิบัติการหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง-สหรัฐอเมริกา ค.ศ. ๒๐๒๑-๒๐๒๓ พร้อมด้วยคำแปลภาษาไทย
อย่างไม่เป็นทางการ
 ๓. ตารางติดตามผลการประชุมรัฐมนตรีหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง-สหรัฐอเมริกา ครั้งที่ ๒

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔ เห็นชอบให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ หรือผู้ได้รับมอบหมาย ร่วมให้การรับรองร่างเอกสารผลลัพธ์การประชุมรัฐมนตรีหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง-สหรัฐอเมริกา ครั้งที่ ๒ ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๔ ผ่านระบบการประชุมทางไกล ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอเรื่องผลการประชุมรัฐมนตรีหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง-สหรัฐอเมริกา ครั้งที่ ๒ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบและพิจารณามอบหมายส่วนราชการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเรื่องนี้จะเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี ตามนัยมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และการดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ ของไทย รวมทั้งเป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในด้านการเมือง การต่างประเทศ และความมั่นคง

กระทรวงการต่างประเทศขอเรียนรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ หรือผู้ได้รับมอบหมาย ร่วมให้การรับรองร่างเอกสารผลลัพธ์การประชุมรัฐมนตรีหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง-สหรัฐอเมริกา ครั้งที่ ๒ จำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่ (๑) ร่างถ้อยแถลงร่วมรัฐมนตรีหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง-สหรัฐอเมริกา และ (๒) ร่างแผนปฏิบัติการหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง-สหรัฐอเมริกา ค.ศ. ๒๐๒๑-๒๐๒๓ โดยหากจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขร่างเอกสารดังกล่าวในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญหรือไม่ขัดข้องต่อผลประโยชน์ของไทย ให้กระทรวงการต่างประเทศสามารถดำเนินการได้ โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้ง

๒. เหตุผลความจำเป็นที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การประชุมรัฐมนตรีหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง-สหรัฐอเมริกา ครั้งที่ ๒ เป็นการติดตามความคืบหน้าและพิจารณาแนวทางการดำเนินความร่วมมือร่วมกันในอนาคตของประเทศสมาชิก ซึ่งเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จึงเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามนัยมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และเพื่อมอบหมายส่วนราชการต่าง ๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ผลการประชุมรัฐมนตรีหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง-สหรัฐฯ ครั้งที่ ๒ และเอกสารผลลัพธ์ที่เกี่ยวข้อง ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานในอนาคตของหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง-สหรัฐฯ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของหน่วยงานไทย จึงขอเสนอให้นำเรียนคณะรัฐมนตรีในโอกาสแรก

๔. สารระสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

๔.๑ สารระสำคัญของการประชุมรัฐมนตรีหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง-สหรัฐฯ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๔ นายดอน ปรมัตถ์วินัย รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ได้เข้าร่วมการประชุมฯ พร้อมด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของประเทศสมาชิกหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง-สหรัฐฯ และเลขาธิการอาเซียน โดยมีรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศและความร่วมมือระหว่างประเทศราชอาณาจักรกัมพูชา และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประธานร่วม ทั้งหมด ๖ ประเทศ และ ๑ องค์กร ดังรายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุมฯ ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และรับรองเอกสารผลลัพธ์การประชุมฯ คือ แผนปฏิบัติการหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง-สหรัฐฯ ค.ศ. ๒๐๒๑-๒๐๒๓

๔.๑.๑ ภาพรวมประเด็นการหารือ ที่ประชุมเห็นว่า การประชุมฯ จัดขึ้นในช่วงเวลาที่เหมาะสม เนื่องจากอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงกำลังเผชิญหน้ากับความท้าทายข้ามพรมแดน ทั้งจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ด้านสาธารณสุขและเศรษฐกิจ และจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยที่ประชุมย้ำความสำคัญของความร่วมมือระหว่างกัน เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากความท้าทายดังกล่าว และแผนปฏิบัติการฯ จะช่วยกำหนดทิศทางของหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง-สหรัฐฯ ในระยะเวลา ๓ ปี และความร่วมมือที่เป็นรูปธรรม

๔.๑.๒ ความร่วมมือด้านสาธารณสุข ที่ประชุมให้ความสำคัญกับการเข้าถึงวัคซีนที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมและทันทั่วถึง โดยราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และไทย ได้กล่าวขอบคุณสหรัฐอเมริกาสำหรับการมอบวัคซีน ความช่วยเหลือด้านอุปกรณ์การแพทย์ และการสนับสนุนทางการเงิน เพื่อการรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ขณะที่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาได้แสดงความห่วงกังวลที่สหรัฐฯ ไม่ให้ความช่วยเหลือแก่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาด้านวัคซีน นอกจากนี้ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และไทยได้กล่าวสนับสนุนความร่วมมือด้านการผลิต การแจกจ่าย และการพัฒนาและวิจัยวัคซีน และที่ประชุมยังให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการแบ่งปันข้อมูล เพื่อเฝ้าระวังและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ โดยไทยได้กล่าวย้ำความสำคัญกับการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดตามแนวชายแดน

๔.๑.๓ การฟื้นฟูเศรษฐกิจ ที่ประชุมให้ความสำคัญกับการพัฒนาดิจิทัล และการส่งเสริมขีดความสามารถของวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อมและรายย่อย (MSMEs) โดยสหรัฐฯ จะร่วมมือกับสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ดำเนินโครงการเพื่อส่งเสริมการฟื้นฟู MSMEs ผ่านโครงการ SMEs Academy นอกจากนี้ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาให้ความสำคัญกับการสนับสนุนอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด อาทิ ภาคการท่องเที่ยวและบริการ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามให้ความสำคัญกับโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพ โดยสนับสนุนให้หุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง-สหรัฐฯ มีแผนที่เป็นรูปธรรม และไทยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความยืดหยุ่นของห่วงโซ่มูลค่า ผ่านการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและอุตสาหกรรมเทคโนโลยี โดยมีเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เป็นศูนย์กลาง (hub) และได้นำเสนอรูปแบบเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy) เป็นแนวทางในการฟื้นฟูเศรษฐกิจที่ยั่งยืน

๔.๑.๔ ความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม ที่ประชุมให้ความสำคัญกับความร่วมมือเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการเข้าถึงพลังงานสะอาดและพลังงานทดแทน ผ่านการใช้ประโยชน์จากหุ้นส่วนพลังงานลุ่มน้ำโขงญี่ปุ่น-สหรัฐฯ (Japan - US Mekong Power Partnership - JUMPP) โดยประเทศลุ่มน้ำโขงยินดีที่สหรัฐฯ กลับมามีบทบาทนำในเวทีพหุภาคีด้านการเปลี่ยนแปลง

สภาพภูมิอากาศ และราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สหรัฐฯ และไทย ได้ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการน้ำ โดยการเสริมสร้างความรู้และการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี เพื่อประโยชน์ในการเก็บข้อมูลน้ำ นอกจากนี้ สหรัฐฯ ได้เรียกร้องให้สาธารณรัฐประชาชนจีนปรึกษาหารือกับประเทศลุ่มน้ำโขงเกี่ยวกับการดำเนินการของเขื่อนในแม่น้ำโขง-แม่น้ำล้านช้าง

๔.๑.๕ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่ประชุมเห็นว่า เป็นความร่วมมือที่เป็นจุดเด่นของหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง-สหรัฐฯ และสนับสนุนให้สานต่อความร่วมมือด้านดังกล่าวต่อไป รวมทั้งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมบทบาทเยาวชนและสตรี โดยแสดงความชื่นชมต่อโครงการที่สหรัฐฯ เสนอ อาทิ การประชุม Gender Equality Policy Dialogue และโครงการ MUSP NexGen Young Scientist Program

๔.๑.๖ ความมั่นคงรูปแบบใหม่ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาและไทย ให้ความสำคัญกับความร่วมมือเพื่อรับมือกับปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ และการลักลอบขนส่งสิ่งผิดกฎหมายข้ามพรมแดน โดยสหรัฐฯ เห็นว่า เขตเศรษฐกิจพิเศษในอนุภูมิภาคฯ ที่ไม่ได้รับการดูแลและควบคุมทางกฎหมาย เป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหาอาชญากรรมข้ามพรมแดน

๔.๑.๗ ความเชื่อมโยงกับกรอบความร่วมมืออื่น สหรัฐฯ และไทยให้ความสำคัญกับการสอดประสานและความเชื่อมโยงกับกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคฯ และภูมิภาคอื่น ๆ โดยเฉพาะอาเซียน และยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (Ayeyawady - Chao Phraya - Mekong Economic Cooperation Strategy - ACMECS) และเลขาธิการอาเซียนกล่าวถึงความสำคัญของการสอดประสานระหว่างแผนปฏิบัติการ MUSP ค.ศ ๒๐๒๑-๒๐๒๓ กับแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๕

๔.๒ สหรัฐฯ ย้ำความประสงค์ที่จะเข้ามามีบทบาทในอนุภูมิภาคฯ ผ่านกรอบความร่วมมือต่าง ๆ และการสนับสนุนของพันธมิตร ซึ่งตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ สหรัฐฯ ได้ให้ความช่วยเหลือแก่นอนุภูมิภาคฯ มีมูลค่าประมาณ ๔.๓ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยสหรัฐฯ ได้เปิดตัว flagship projects ในแต่ละสาขาความร่วมมือของหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง-สหรัฐฯ ได้แก่ (๑) โครงการ USAID Mekong Safeguards สำหรับสาขาความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ เพื่อส่งเสริมมาตรฐานการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (๒) โครงการ Mekong Water Data Initiative (MWDI) สำหรับสาขาทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการลุ่มน้ำโขงที่ยั่งยืน โดยใช้เครื่องมือในการแบ่งปันข้อมูลเพื่อลดความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับน้ำ (๓) โครงการ MUSP Track 1.5 Policy Dialogue Series สำหรับสาขาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเป็นเวทีระดมความคิดเห็นและแบ่งปันข้อมูลความรู้ของทุกภาคส่วนในหัวข้อต่าง ๆ และ (๔) โครงการ Pathfinder Health Program สำหรับสาขาความมั่นคงรูปแบบใหม่ เพื่อเตรียมความพร้อมด้านโรคระบาดในอนาคตด้วยการให้ทุนศึกษาวิจัยแก่บุคลากรด้านสาธารณสุข อย่างไรก็ตาม สหรัฐฯ ได้ให้ความสำคัญกับประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมและการบริหารจัดการน้ำมากที่สุด โดยเฉพาะในเรื่องเขื่อนในแม่น้ำโขง-แม่น้ำล้านช้าง เพื่อจำกัดการแผ่ขยายอิทธิพลของสาธารณรัฐประชาชนจีนในอนุภูมิภาคฯ ขณะที่ประเทศลุ่มน้ำโขงมุ่งเน้นไปที่ประเด็นความร่วมมือเพื่อการพัฒนาและฟื้นฟูเศรษฐกิจ โดยเฉพาะภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดฯ อาทิ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อมและรายย่อย และการพัฒนาดิจิทัล

๔.๓ เอกสารผลลัพธ์การประชุม ที่ประชุมได้รับรองเอกสารผลลัพธ์การประชุม จำนวน ๑ ฉบับ คือ แผนปฏิบัติการหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง-สหรัฐฯ ค.ศ. ๒๐๒๑-๒๐๒๓ โดยสาระสำคัญของเอกสารไม่แตกต่างจากร่างแผนปฏิบัติการฯ ที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ดังความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๔.๔ ข้อมูลเพิ่มเติม ที่ประชุมไม่ได้รับรองร่างถ้อยแถลงร่วมรัฐมนตรีหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง-สหรัฐฯ เนื่องจากไม่สามารถหาฉันทามติในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใด ๆ

๖. ผลกระทบ

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/ อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอคณะรัฐมนตรีรับทราบผลการประชุมรัฐมนตรีหุ้นส่วน
กลุ่มน้ำโขง-สทรัฐฯ ครั้งที่ ๒ และพิจารณามอบหมายส่วนราชการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามตารางติดตาม
ผลการประชุมฯ ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดอน ปรมัตถ์วินัย)

รองนายกรัฐมนตรี

และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

สำนักงานปลัดกระทรวง

กลุ่มงานความร่วมมือกลุ่มน้ำโขง

โทร. ๐๙ ๒๗๑๕ ๔๘๑๔ (ทิพาพรฯ)

โทรสาร ๐ ๒๓๕๔ ๕๐๗๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ti.attasivanon@mfa.mail.go.th